

ΝΙΚΟΣ Α. ΠΑΣΧΑΛΟΥΔΗΣ - ΦΩΤΕΙΝΗ Β. ΜΠΙΖΙΑΝΟΥ, «Ψήγματα λαϊκής σοφίας της Βισαλτίας», εκδόσεις «Λεξίτυπον», Αθήνα 2021, σ. 124. ISBN 978-960-597-292-9

Κυκλοφόρησε σε μια καλαίσθητη έκδοση από τις Εκδόσεις «Λεξίτυπον» το νέο βιβλίο των Νίκου Α. Πασχαλούδη - Φωτεινής Β. Μπιζιάνου «Ψήγματα Λαϊκής Σοφίας της Βισαλτίας».

Πρόκειται για ένα εξαιρετικό βιβλίο από κάθε άποψη. Σ' αυτό είναι κα-

ταγραμμένες 377 παροιμιώδεις φράσεις της Βισαλτίας, ψήγματα σοφίας από τη μεγάλη λαϊκή παράδοση του τόπου μας.

Εργώδης η προσπάθεια των συγγραφέων σε όλες τις πτυχές της συνθετικής τους δουλειάς σ' αυτό το βιβλίο.

Η συγκέντρωση του υλικού απαίτησε ασφαλώς χρόνο πολύ και μεγάλη προσπάθεια από τους συγγραφείς. Δεν βρήκαν από πουθενά καταγεγραμμένο το υλικό τους, ώστε απλώς να το μορφοποιήσουν. Έτρεξαν σε «μανιές» και παππούδες να βρουν το υλικό τους, να το καταγράψουν, να το μορφοποιήσουν, να το παρουσιάσουν ως οργανικό σύνολο. Και δεν είναι διόλου εύκολο ένα τέτοιο έργο. Γι' αυτό και αξίζει στους συγγραφείς κάθε έπαινος.

Εξαιρετικά εύστοχη η κατάταξη τού υλικού σε τρεις μεγάλες ενότητες, εξυπηρετεί απόλυτα την όλη οικονομία του έργου.

Θα ήταν παράλειψή μου στο σημείο αυτό να μην αναφερθώ στη σημαντική συμβολή της Βαίας Πασχαλούδη στην ωραία εξωτερική εμφάνιση του βιβλίου. Είναι εμφανές το μεράκι της στη σπουδαία καλλιτεχνική της σύνθεση στο εξώφυλλο του βιβλίου!

Αν παρατηρήσει κανείς το βάθος όλων αυτών των παροιμιών, θα 'δεί πως είναι αντανάκλαση της βαθύτερης ζωής των προγόνων μας στη Βισαλία. Μέσα στις σκληρές συνθήκες του βίου τους οι πρόγονοί μας βρήκαν τρόπο να διατυπώσουν φράσεις-κλειδιά, που ξεκλειδώνουν σπουδαία μυστικά της ζωής. Γι' αυτό και αυτή η συλλογή παροιμιών μας συγκινεί βαθιά και μάς δείχνει ταυτόχρονα τον τρόπο και τους δρόμους, για να ερμηνεύσουμε και να κατανοήσουμε τα μεγάλα και τα ουσιώδη της ζωής.

Ασφαλώς, οι 377 αυτές παροιμίες του βιβλίου αυτού δεν είναι και

οι μόνες παροιμίες του τόπου μας, οι συγγραφείς όμως με το βιβλίο τους αυτό, με μαστοριά πολλή, κατέγραψαν ό,τι ουσιαστικότερο υπήρχε στον τομέα των παροιμιών του τόπου μας.

Η καταγραφή των παροιμιών έγινε ακριβώς όπως αυτές λέγονταν στην καθημερινότητα των προγόνων μας. Αποτύπωση λιτή. Τίποτε στη διατύπωση δεν λείπει, τίποτε δεν περισσεύει.

Εκεί όμως που είναι η πιο μεγάλη δύναμη του βιβλίου: η ανάλυση και η ερμηνεία της κάθε παροιμίας από τους συγγραφείς. Είναι μαγεία τα σχετικά ερμηνευτικά των συγγραφέων. Σε κάθε ερμηνεία τους βλέπεις ένα ολοκληρωμένο φιλολογικό κείμενο. Και τι ομορφιά στην πλάση του λόγου τους. Διαβάξεις την ανάλυση, τη χαιρέσαι και ταυτόχρονα στοχάζεσαι. Πουθενά δεν υπάρχουν ανώφελοι πλατειασμοί και ο λόγος τους συντονίζεται απόλυτα με τη λιτότητα έκφρασης της παροιμίας. «Δυο λόγια ένα παζάρι», κατά πώς λέει και η παροιμία!

Αυτά ήταν, άλλωστε, πάντοτε τα μυστικά των συγγραφέων στα βιβλία τους, και γι' αυτό όλα τους έγιναν αξιαγάπητα.

Αν κάποιος με ρωτούσε ποιος είναι ο χαρακτήρας του βιβλίου, θα του απαντούσα λαογραφία και στοχασμός πάνω σε λαογραφικό υλικό· πάνω στα πρακτικά και στα ουσιώδη της ζωής. Δεν χαιδεύουν αυτιά οι παροιμίες αυτές, αλλά μας δείχνουν ατόφια τη ζωή και μας δίνουν τα κλειδιά, για να ξεκλειδώσουμε τα μεγάλα μυστικά της ζωής.

Θεωρώ πως το έργο αυτό εκφράζει τον ψυχισμό των ανθρώπων του τόπου μας. Οι πρόγονοί μας έζησαν σε σκληρές συνθήκες του βίου και αυτός τους ο αγώνας ζωής αποτυπώθηκε αναλογικά στις παροιμίες τους.

Εν κατακλείδι. Οι συγγραφείς αγάπησαν και αγαπούν βαθιά τον τόπο τους. Κι αν έκαναν αυτόν τον άθλο να γράψουν αυτό το βιβλίο είναι, προ πάντων, για να αναδείξουν όλον αυτόν τον πολιτιστικό πλούτο της Βισαλτίας.

Θα το χαρούμε, πιστέψτε με, αυτό το βιβλίο διαβάζοντάς το. Το βιβλίο αυτό είναι μια σπουδαία άσκηση συνειδητοποίησής μας στο θέμα της πολιτιστικής μας ταυτότητας, και ταυτόχρονα εγκαύχισή μας για τον αγαπημένο και όμορφο μας τόπο.

Οι ωφέλειες στον πρακτικό μας βίο, εν δυνάμει, πολλές. Όμως το φωτοστέφανο τού βιβλίου βρίσκεται στο ότι μπορεί να γίνει πηγή εμπνεύσεως για όλους μας, στο παρόν και στο μέλλον.

Ευχαριστούμε εγκάρδια τους συγγραφείς που μας άφησαν ως παρακαταθήκη αυτό τους το έργο! Ένα πολύ όμορφο έργο!

*Στέφανος Ευαγγ. Πασχαλούδης
τ. Λυκειάρχης*